

**LIETUVOS GEOLOGIJOS TARNYBA
PRIE APLINKOS MINISTERIJOS**

Biudžetinė įstaiga, S. Konarskio g. 35, LT-03123 Vilnius, tel.: (8 5) 233 2889, 233 2482,
el. p. lgt@lgt.lt, http://www.lgt.lt.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188710780

UAB „Grotą“	2021-09-	Nr. (6)-1.7-
Aplinkos apsaugos departamentas		
Aplinkos apsaugos agentūra	į 2021-08-20	Nr. 238
Alytaus miesto savivaldybės administracija		

**DĖL UŽTERŠTOS PTŽ NR. 4828 TERITORIJOS SUTVARKYMO KOKYBĖS
KONTROLINIO TYRIMO ATASKAITOS VERTINIMO**

Lietuvos geologijos tarnyba, vadovaudamasi Cheminėmis medžiagomis užterštų teritorijų tvarkymo aplinkos apsaugos reikalavimais (Reikalavimais), LAND 9-2009 ir Ekogeologinių tyrimų reglamentu (Reglamentu) išnagrinėjo UAB „Grotą“ pateiktą „**Užterštos naftos bazės teritorijos Alytaus miesto savivaldybėje, Santaikos g., sutvarkymo kokybės kontrolinių tyrimų ataskaitą**“. Tyrimas atliktas Alytaus miesto savivaldybės administracijos užsakymu.

Tyrimų centro koordinatės LKS-94 koordinatinių sistemoje: X – 6027887, Y – 502438, plotas – 1,2 ha. Objektas patenka į Vidzgirio–Radžiūnų vandenviečių apsaugos zonos 3a ir 3b juostas, todėl vadovaujantis Reikalavimų 2 priedu yra priskirtinas II grupės jautrioms taršai teritorijoms. Šios teritorijos tvarkymo darbai yra vykdomi pagal Užterštų teritorijų tvarkymo 2013–2023 m. planą, patvirtintą Aplinkos ministro 2012 m. rugsėjo 27 d. įsakymu Nr. D1-790.

Objektas yra 1964–1999 m. veikusi naftos bazė, įtraukta į geologinės aplinkos potencialių taršos židinių sąrašą PTŽ Nr. 4828, be to, jame yra antras PTŽ Nr. 5074 – saugojimo aikštelė. Šiuo metu teritorijoje taršūs objektai yra pašalinti, o vykdoma veikla nekelia tiesioginio pavojaus geologinei aplinkai. 1986-87 m. tyrimais buvo nustatyta, kad į bazės teritorijos gruntą susigėrę naftos produktai (NP) pasklidę ~40000 m² plote ir užteršę už 200-300 m esančius šachtinius gyventojų šulinius. 1990-91 m. tyrimais patikslinta hidrogeologinė situacija ir fiksuotas skystų naftos produktų sluoksnis (LNPS) ant gruntinio vandens paviršiaus, siekiantis 50–70 cm ir sudarantis 3–4 tūkst. m³.

1994-95 m. atlikto detalaus hidroekogeologinio tyrimo pagrindu buvo parengtas Alytaus kuro tiekimo bazės įtakos zonos hidrosferos apsaugos priemonių ir ekologinio monitoringo programos projektas, kuriuo vadovaujantis 1995–1999 m. vyko teritorijos tvarkymas. Valymo metu naudojant gręžinius buvo išsiurbta 108,1 m³ skystų NP ir jų sluoksnis pašalintas beveik visame plote, išskyrus centrinę bazės dalį bei gyvenamųjų namų rajone esančius du šulinius. Nuo 1998 m. vykdomo Alytaus miesto požeminio vandens monitoringo trys gręžiniai patenka į bazės teritoriją, ir 2020 m. monitoringo ataskaitoje pažymėta, kad įvairių NP kiekiai šiuose gręžiniuose nėra pastovūs, tačiau pasižymi mažėjimo laike tendencijomis.

2013 m. papildomo ekogeologinio tyrimo metu buvo patikslinta objekto užterštumo būklė ir nustatyta, kad ~10500 m² plote gilesniųjų žemės sluoksnių grunte NP kiekis siekė 1469,37–16176,38 mg/kg ir pagal LAND 9-2009 viršijo patikslintą ribinę vertę (RVp) 1,5–28,3 kartų. Laisvų NP 0,5 – 22 cm storio sluoksnis buvo išplitęs ~2000 m² plote ir kiekis sudarė 19,4 m³. Gruntinis vanduo buvo ženkliai užterštas NP bazės ir gretimos gyvenamųjų namų teritorijų 17000 m² bei 4800 m² dydžio plotuose ir kėlė grėsmę produktyviajam Žemaitijos–Dainavos požeminio vandens sluoksniui.

Vadovaujantis 2013 m. parengtu ir suderintu tvarkymo planu, 2017–2020 m. buvo vykdomas užteršto gruntinio vandeningojo sluoksnio valymas pasyvių skimerių būdu, 5 plotuose įrengus 13

techninių ir 13 stebimųjų gręžinių tinklą. 2020 m. pabaigoje pereitą į aktyvesnį valymo metodą, reguliariai 1-5 kartus per parą specialia semtuve šalinant techniniuose gręžiniuose susiformavusį LNPS. Tvarkymo darbų metu surinkta **24,22 t** NP ir naftos produktais užteršto vandens, apskaičiuotas pašalintų grynų NP tūris sudarė **25,54 m³**.

UAB „Ekometrija“ vykdamas ekogeologinį monitoringą visu valymo laikotarpiu stebėjo prastą gruntinio vandens kokybę – C₆₋₁₀ ir C₁₀₋₄₀ angliavandenilių frakcijų kiekiai iki 442 ir 230 kartų viršijo RV pagal LAND 9-2009; benzeno, tolueno, etilbenzeno, ksilenų kiekiai iki 462, 3, 71 bei 381 karto viršijo RV pagal Reikalavimus, – o baigiant monitoringą 2021 m. pradžioje nustatė, kad LNPS nėra pašalintas, didžiausias jo storis 2021-06-01 viename gręžinyje siekia 78 cm.

UAB „Grotą“ 2021 m. kontrolinio tyrimo metu 5-iuose tvarkomuose plotuose išgręžė 8 gręžinius 6-12 m gylio, juose paėmė 16 grunto ir 5 gruntinio vandens mėginius. Laboratoriniais tyrimais 4,2–11,0 m gylyje paimtuose grunto mėginiuose nustatyta tarša NP – bendras NP kiekis svyruoja 212,64–4999,42 mg/kg ribose, iki 16,66 viršydamas RVp pagal LAND 9-2009 ir tik dviejuose mėginiuose NP kiekis nesiekia RVp. Gruntinis vanduo taip pat stipriai užterštas NP: C₆₋₁₀ benzino frakcijos kiekis svyruoja 1,56–76,76 mg/l ribose, C₁₀₋₄₀ angliavandenilių frakcijos kiekis – 1,28–12,67 mg/l ribose ir atitinkamai iki 32 bei 5,3 kartų viršija RV pagal LAND 9-2009. Benzeno kiekis svyruoja 60–8341 µg/l ribose, tolueno – 9,3–7358 µg/l ribose, etilbenzeno – 5,8–2957 µg/l ribose, ksilenų – 84–11744 µg/l ribose ir iki 167, 7, 10 bei 23,5 kartų viršija RV pagal Reikalavimus.

Kontrolinio tyrimo metu papildomai paimtame 21 vandens mėginyje iš valymo tikslais įrengtų eksploatacinių ir stebėjimo gręžinių, taip pat nustatyta analogiška tarša NP: C₆₋₁₀ ir C₁₀₋₄₀ angliavandenilių frakcijų kiekiai iki 295 ir 45 kartų viršija RV pagal LAND 9-2009; benzeno, tolueno, etilbenzeno, ksilenų kiekiai iki 536, 13, 7 bei 29 kartų viršija RV pagal Reikalavimus.

Atsižvelgiant į kontrolinio tyrimo rezultatus, atlikus tvarkymo plane numatytus darbus, grunto ir gruntinio vandens kokybė netenkina II grupės jautrioms taršai teritorijoms keliamų reikalavimų, nurodytų Reikalavimuose bei LAND 9-2009. Be to, įgyvendinus planuotas tvarkymo priemones, teritorijoje išliko nepašalintas laisvų naftos produktų sluoksnis, kuris vadovaujantis LAND 9-2009 30.5 punktu turi būti pašalintas (arba izoliuotas) visais atvejais ir visose teritorijose, nepriklausomai nuo jų jautrumo kategorijos.

Todėl **reikalingas tolesnis teritorijos tvarkymas** užtikrinant pavojaus žmonių sveikatai ir aplinkai nebuvimą, o įvertinus gruntinio vandens teršalų koncentracijos netolygią kaitą teritorijoje ir laike, **rekomenduotinas papildomas ekogeologinis tyrimas**, leidžiantis patikslinti po atliktų valymo darbų pasikeitusią hidrodinaminę bei geocheminę situaciją ir numatyti efektyvesnes tvarkymo priemones.

Ataskaitos išvadose pateiktai rekomendacijai LNP likutinio sluoksnio šalinimą ir gruntinio vandens taršos stebėseną vykdyti savivaldybės monitoringo rėmuose pritartume parengus tolesnio tvarkymo planą bei numačius veiksmingesnes tvarkymo priemones ir optimizavus darbų grafiką, nes dabartiniame plane numatytos priemonės nebuvo pakankamos.

Direktorius

Giedrius Giparas

DETALŪS METADUOMENYS

Dokumento sudarytojas (-ai)	Lietuvos geologijos tarnyba prie Aplinkos ministerijos, S. Konarskio 35, LT-03123 Vilnius, Lietuva
Dokumento pavadinimas (antraštė)	DĖL UŽTERŠTOS PTŽ NR. 4828 TERITORIJOS SUTVARKYMO KOKYBĖS KONTROLINIO TYRIMO ATASKAITOS VERTINIMO
Dokumento registracijos data ir numeris	2021-09-08 Nr. (6)-1.7-6003
Dokumento specifikacijos identifikavimo žymuo	ADOC-V1.0, GEDOC
Parašo paskirtis	Pasirašymas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	GIEDRIUS GIPARAS, Direktorius
Parašo sukūrimo data ir laikas	2021-09-08 14:33:56
Parašo formatas	Trumpalaikis skaitmeninis parašas, kuriame taip pat saugoma sertifikato informacija
Laiko žymoje nurodytas laikas	
Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją	ADIC CA-A
Sertifikato galiojimo laikas	2019-10-18 - 2022-10-17
Parašo paskirtis	Registravimas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Ina Levčenkaitė, Vyresnioji referentė
Parašo sukūrimo data ir laikas	2021-09-08 14:37:43
Parašo formatas	Trumpalaikis skaitmeninis parašas, kuriame taip pat saugoma sertifikato informacija
Laiko žymoje nurodytas laikas	
Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją	RCSC IssuingCA
Sertifikato galiojimo laikas	2021-01-07 - 2023-01-07
Pagrindinio dokumento priedų skaičius	0
Pagrindinio dokumento pridedamų dokumentų skaičius	0
Programinės įrangos, kuria naudojantis sudarytas elektroninis dokumentas, pavadinimas	Elektroninė dokumentų valdymo sistema VDVIS, versija v. 3.04.02
El. dokumento įvykius aprašantys metaduomenys	
Informacija apie elektroninio dokumento ir elektroninio (-ių) parašo (-ų) tikrinimą (tikrinimo data)	El. dokumentas atitinka specifikacijos keliamus reikalavimus. Visi dokumente esantys elektroniniai parašai galioja. Tikrinimo data: 2021-09-08 14:37:55
Elektroninio dokumento nuorašo atspausdinimo data ir ją atspausdinęs darbuotojas	2021-09-08 atspausdino Ina Levčenkaitė
Paieškos nuoroda	